

TILSYNSRAPPORT

for Kultur og kommunikasjon (KULKOM) ved Institutt for Sosiologi og Samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo. Levert 20. september 2021

Undertegnede, professor i sosiologi Marit Haldar, har fått i oppdrag av programleder professor Anne Krogstad og studiekonsulent Runa Torp Vivé å føre tilsyn med bachelorprogrammet KULKOM.

Som tilsynssensor ved KULKOM skal jeg denne gang primært føre tilsyn og bidra med innspill på følgende felt:

Faglig kvalitet og samfunnsmessig relevans av programmets emneportefølje og fire fordypningsområder

Dette innebærer å vurdere kvalitet og relevans med utgangspunkt i KULKOMs programprofil, og jeg oppfatter å ha fått følgende konkrete oppdrag:

- Beskrive KULKOMs programprofil, og anbefale hvordan den kan tydeliggjøres
- Komme med innspill til prosessen, hvordan man best kan jobbe med å få fram KULKOMs profil/kjerne.
- Hva er «limet», «kjernen», det som holder KULKOMs ulike disipliner sammen?
- Hva gir tilhørighet i et såpass bredt sammensatt program?
- Hvordan kan de fire fagenes styrke/kvalitet/relevans tilsammen bidra til å tydeliggjøre hvem KULKOM-studenten er?

Tilsynsrapporten bygger på:

- 1) Informasjonstekster om KULKOM samt de mest relevante emnebeskrivelsene (KULKOMs kjerneemner)
- 2) Intervju med tidligere KULKOM student
- 3) Intervju med tidligere student som har bachelor i sosiologi og master i sosialantropologi
- 4) Intervju med elev fra videregående skole
- 5) Intervju med mellomleder ved et forskningsinstitutt
- 6) Intervju med mellomleder i bank - HR avdeling
- 7) Intervju med tilsatt i konsulentfirma – analyseavdeling

Jeg har forsøkt å svare på bestillingen ved å gå nøye gjennom og vurdere utdanningsprogrammets nettside. Jeg håper min tilbakemelding kan bidra til å identifisere utfordringer og mulige forbedringspotensialer. Jeg og intervjuinformantene peker også på sider ved utdanningsprogrammet som vi ser som positive, men jeg vil understreke at vi gir mindre plass til dette. Det overordnede inntrykket er svært positivt, så det er sagt.

Jeg vil denne gang løse tilsynsoppdraget ved å komme med sammendrag av de seks intervjuene jeg har gjort. Informantene har av meg fått i oppdrag å se på nettsiden til KULKOM-programmet før jeg intervjuer dem. Jeg har forsikret dem om at de er

anonymiserte, og at kritikk og beskrivelser av mangler og utydigheter oppfattes som konstruktivt og verdifullt i denne sammenhengen.

Etter intervjusammendragene vil jeg komme med en oppsummering og kort svare på de seks kulepunktene jeg oppfatter at oppdraget består i.

Sammendrag av seks intervjuer:

Intervju med tidligere KULKOM-student:

Jeg synes det er en sterk programprofil med tydelig formidling av hvilke fagfelt som er inkludert. Men hvordan fagfeltene er kombinert, er mer utydelig. Man må selv forstå hvordan tverrfaglighet kan anvendes, for det er ikke sagt eksplisitt.

Programprofilen framstår teoritung, men det er jo også denne bacheloren. Man bør, som meg, være begeistret for grunnforskning for å like denne utdanningen. Man må ikke villede nye søkere. For noen studenter var det faktisk en forvirring. Flere trodde de skulle lære seg gode kommunikasjonsmetoder og øve på god retorikk. Man må ikke lure studenten til å tro det er et praktisk fag. Det er vanskelig dette her, for jeg mener man virkelig har bruk for de teoretiske perspektivene i praktiske sammenhenger.

Jeg kjenner tilhørighet til denne utdanningen, fordi den ikke er ensporet og ensformig. Det var stor gjensyns glede da vi møtte hverandre igjen siste året. Det bekreftet at bacheloren skapte identitet. Og limet i utdanningen er at den er unik. Det finnes ikke noen slik kombinasjon andre steder. Utdanningen appellerer til de åpne, de som ikke har bestemt seg ennå. Det er en fantastisk utdanning for åpne, vitenysgjerrige personer som gradvis får hjelp til å finne sin retning.

Intervju med tidligere student som har bachelor i sosiologi og master i sosialantropologi:

Jeg synes programprofilen er veldig generell. Man skal lære om analyse, kommunikasjon og informasjon, men det står ingenting om hva som er spesifikt for denne utdanningen. Hvordan skiller den seg fra andre utdanninger? Formuleringer i «dette skal du lære» kan med fordel flyttes til introduksjonssiden. Det kan gjerne gjentas i kulepunkter seinere.

Det er dessuten en veldig variert og brei bachelor. Det positive med det, er at den åpner for veivalg.

Programbeskrivelsen bruker utydelige ord, som ikke ville sagt meg noe som helst, da jeg gikk på videregående skole. Man må tenke at søkerne kommer uinformert til nettsiden.

Ellers må jeg si at bacheloren virker veldig heftig. Den er svært ambisiøs. Den har en enorm pensumliste. Utdanningen kan rett og slett framstå sprikende, forvirrende og overveldende.

Jeg har selv gått en stund på en tverrfaglig bachelor, da hadde vi én foreleser på introduksjonskurset. Det tror jeg er viktig, at man har én å forholde seg til i begynnelsen av et så overveldende studium. Det ser ut som studentene på denne bacheloren treffer mange lærere på introduksjonskurset. Det tror jeg ikke er så bra for følelsen av identitet og tilhørighet.

Intervju med elev fra videregående skole:

Jeg synes siden er litt trist. Det er mer bilder og hjørnetekster på andre utdanningssider. Jeg synes det er mye tekst, tett pakket. Det blir en tung, lite inviterende side. Særlig når man skal gå på en utdanning i kultur og kommunikasjon, så bør vel siden være mer tydelig og inviterende.

Jeg synes videoen var veldig fin. Man kan gjerne ha flere sånne.

Jeg finner lett fram på siden, men jeg synes skjemaet med studieforløp ikke forklarer så mye. Det er vanskelig å forstå «fordypning» som står nesten over alt i skjemaet.

Jeg tror man kan få jobb innenfor media eller typ forskning, om man tar denne utdanningen. Men når du tar en utdanning i kultur og kommunikasjon, så kan du vel få jobb nesten overalt og dermed blir det ikke så lett å vite hvorfor man skal velge denne utdanningen.

Intervju med mellomleder ved et forskningsinstitutt:

Dette framstår for meg som en god allmennutdanning, men jeg er usikker på hva de kan. Om man søker en kommunikasjonsrådgiver i en større bedrift, vil man nok søke etter noen med et mer spesifikt fagfelt. Men kanskje småbedrifter vil ha bruk for en tilsatt med så bred faglig innretning. Kanskje de kan brukes i HR? Personlig synes jeg det blir litt mye på en gang, men fagene framstår som veldig interessante, absolutt. Det er bare litt vanskelig å se sammenhengen, og det framstår som sagt litt overveldende.

Intervju med mellomleder i bank - HR avdeling:

For meg framstår dette som en studie i to ting; i kultur og i kommunikasjon. Hva er sammenhengen her? Hvorfor er dette ett fag? Det bør komme tydeligere fram i programprofilen. De som driver denne utdanningen, bør ta seg tid til å grunne over hvordan dette kan formidles enkelt til uinformerte folk. Nettsiden er litt preget av å være skrevet av innforståtte folk. Det er litt som om de skriver til sine egne eller seg selv, men de skal jo nå ut til noen som ikke har peiling på hva dette er. «Meningsflyt», for eksempel, sier meg lite. Men fra kritikk til ros, jeg skulle gjerne tatt dette studiet selv, fått innføring i fire så spennende fag og helst sett sammenhengen mellom dem, og hva de har å tilføre hverandre.

Intervju med tilsatt i konsulentfirma – analyseavdeling:

Kommunikasjon er vagt, og kombinasjonen kultur og kommunikasjon, sier meg lite. Jeg tror det var et fag på videregående, men det var få som forstod hva det var. Jeg tok det ikke selv. Det konsulentfirmaet jeg jobber i, ville ikke ansatt noen med så diffus utdanning. Men for meg ville dette passet utmerket etter videregående. Jeg hadde så vanskelig for å velge. Det å få en bachelor som utsetter valget ditt litt, samtidig som du forstod mer hva de ulike fagene gikk ut på, ville vært supert. Med en master på toppen, som spisser eller gir en spesialisering, så gir det mening. Jeg synes personlig det er fint at vi får litt bredere perspektiver, at ikke alt er så spisset, det gjør oss mer trangsynte. Jeg tror samfunnet trenger det. Men jeg ville nok at

introsidene til faget skulle hjelpe meg til mer å se sammenhengen mellom fagene. Jeg forstår for eksempel ikke hva medier har å gjøre med de andre fagene. Men om f.eks. medier er studieobjektet og psykologi, sosiologi og sosialantropologi er perspektivene, så gir det mening for meg. Men dette er kanskje helt misforstått?

Endrings-/forbedringsforslag, en oppsummering

Beskrivelse av programprofil med anbefalinger om hvordan den kan tydeliggjøres:

Samlet sett holder KULKOM meget høy kvalitet, og utdanningen er fristende å ta, særlig for dem som er teoretisk og analytisk anlagt. Læringsmålene og kompetansemålene er ambisiøse, og de ulike emnene synes å holde et høyt teoretisk refleksjonsnivå.

Forbedringspotensialer og anbefalinger:

- Det er lite i programprofilen som knytter fagene psykologi, sosiologi, antropologi og medier og kommunikasjon sammen. Sammenheng og fellesnevner synes det å være opp til en mulig søker å finne selv. Man bør i programprofilen eksplisitt beskrive sammenhengene mellom fagene og ulikheten i perspektivene. Dette kan gjøres kort og enkelt, med et forståelig språk.
- *Kultur og kommunikasjon* står også bare ved siden av hverandre som to begreper en mulig søker selv må se forbindelsen mellom. Et mulig forslag kan være å formulere disse spørsmålene: «Hva har kultur å si for hvordan vi kommuniserer? Og hvordan former våre kommunikasjonsmåter og kommunikasjonskanaler den kulturen vi lever i?»
- Antropologiemnet med dets tittel framstår, for dem som ikke kjenner til faget fra før, mest generelt, minst tydelig relevant for en tverrfaglig utdanning i kultur og kommunikasjon.
- Programbeskrivelsen synes å være skrevet av innforståtte. Den har et unødvendig internt språk. Formuleringer som «komplekse problemstillinger» og «meningsflyt» sier studenter som skal begynne på bachelor, lite.
- Innledningen på nettsiden er litt slapp, diffus og umotivert skrevet. Jeg tror den med fordel kan sprites opp med noen farger og bilder. Og språket kan være mer konkret.
- Brå overgang mellom første og andre setning i introduksjonsteksten til «Hva lærer du». Først handler den om noe substansielt i programmet, så handler den brått om en eksamensform - bacheloroppgaven. Teksten er muligens litt utdatert. Det er nye sosiale medier og digitale kommunikasjonsformer som det med fordel kan trekkes mer veksler på. I nest siste setning kommer formuleringen «komplekse forskningsspørsmål» på nytt, dette er en formulering som gir lite mening for en som vurderer om emnet passer for seg.
- Introduksjonstekstene bør være mer substansielle og eksemplifiserende, gjerne med spennende spørsmål som vekker nysgjerrighet.
- Lage flere filmer med intervju

Komme med innspill til prosessen, hvordan man best kan jobbe med å få fram KULKOMs profil/kjerne.

- Jobbe videre med innspill fra denne rapporten.
- Intervjue flere i målgruppen, både mulige studenter og relevante arbeidsgivere.
- Lage skrive-workshops bestående av faglærere og avgangsstudenter.

Hva er «limet», «kjernen», det som holder KULKOMs ulike disipliner sammen?

- Det synes å være tilbudet av ulike, kompletterende analysestrategier som skaper fagets kjerne
- Det synes å være tvisynet og tverrfagligheten som er limet i KULKOM.
- KULKOM er unik i sin sammensetning av fag.
- Man bør spille på bredden, ikke forsøke å presse utdanningen inn i én form. Men man bør være mer konkret når det gjelder hva bredde-kunnskap består i og kan bidra til

Hva gir tilhørighet i et såpass bredt sammensatt program?

- Introduksjonsemnet skaper tilhørighet.
- Det kan anbefales å ha én tydelig kontaktlærer. Studentene møter muligens for mange forelesere på introduksjonsemnet
- Man kan ha fagsosiale treff i de semestrene der studentene er fra hverandre i fordypning, f.eks. filmkveld med innleder før filmen og diskusjon etter.
- Man kan ha «bransjetreff»; besøke NRK; Telenor; Google, Instagram; YouTube, Facebook. ha treff med bloggere og influensere

Hvordan kan de fire fagenes styrke/kvalitet/relevans til sammen bidra til å tydeliggjøre hvem KULKOM-studenten er?

- Det kan være at den arbeidslivsrelaterte kompetansen studentene oppnår, er beste måte å tydeliggjøre hvem studenten er og blir. Til sammenlikning er det *profesjonen* som skaper identiteten til et bredt sammensatt og meget tverrfaglig fag som sosialt arbeid/sosionom.
- Tydeliggjøre karriereløp med spesifikke kompetanser for arbeidslivet.
- Tydeliggjøre samfunnsrelevans
- Det er påfallende at dette å finne en sammenheng mellom de fire fagene, har gått igjen som en problemstilling hver gang jeg har hatt et tilsynsoppdrag. Kan det være at utdanningen består av for mange fag? Er problemet heller at fagene er for like enn at de er for forskjellige? Er det for mye overlapp?
- Har man vurdert å ta bort det faget som færrest studenter velger fordypning i? Å kunne kombinere hovedtrekk ved de fire kjernefagene sosiologi, sosialantropologi, psykologi og medievitenskap er et meget ambisiøst mål.

Jeg håper intervjuene og oppsummeringen i denne rapporten til sammen kan danne et grunnlag for videre kvalitetsarbeid med denne bachelorutdanningen. Det er som sagt

forbedringspunkter som er vektlagt i rapporten, ikke suksesskriteriene. Det er oppfattet som en del av bestillingen å være konstruktivt kritisk.

Beste hilsen Marit Haldar